Ն. 4190 1879, ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 20 ՇՈՒՄԱ. ԻՐԹԻՍ

ԵՒՐՈՊԱՅԻ ԱԿՆԷ

ԱԼԱՍՏԱՐԱՆԱՑ. I ՆՈՅԵՄԲԵՐ ՇՈՒՄԱՍ. ԻՐԹԻՍԻ Ն. 4190

Մասնաւորաց Լրագիր

ՏԻԱԳԼԱՐ

Իսթանպոլ իչի՝
Պիր սէնէ, մէճիտիյէ 10
Այլթը այ՝ „ 5
Իւչ „ „ 2 ½

Թաշրաբաբ իչին
Պիր սէնէ, մէճիտիյէ 12
Այլթը այ՝ „ 6
Իւչ այ՝ „ 3

Բօսթա իւճրէթի պիզէ այիտ տիր։

Պիր նիւսխէ 1 ղ. մէճիտիյէ

١٢٩٦ ١٠ ՉԻԼՔԱՏԷ

ՄԻԵՆԱՏԻԻ ԷՐՃԻԵԱՍ

١٢٩٥ ԹՐՇԻՒՆԻ ԻՎԼԻԼԻ 20

ԻԼԱՆԼԱՐ

Պիրինճի սէֆհա իչին սա Քրը 3 ղ.
Իքինճի „ „ „ 2 „
Իւչիւնճիւ „ „ „ 1 „

Իրան սրբասանա գանուլմասան իլանաթ ու իխթարաթղոսաթ ըրբ՝ 5 ղ.

Մէքթուպտար Կ. Ց. Փանոսեան իմինէ եւ ...

Իսթանպոլ տա՝ Գալաթատա Իչնէ շէնպիհ-սարայընտա Էրքի խանընտա Ն. 41։

ԹԷԼԷԿՐԱՖԻՅԷ

ԱԺԱՆՆՍ ՀԱՎԱՍ

Պէրլին, 31 Հոկտ.

Բուսիա իմպէրաթօրունուն եւ գէնտա Պէրլինէ սէլամաթ խաէճէկինէ տայիր տէվերան խուէն շահա քէսպի գուվվէթ իտիւօր։

Ռօմա, 31 Հոկտ.

Տիրէթիօ զաղէթասը ատէօր քի, էվրօպանէն ահվալի գարարսըզ օլաուզունան, իմպէնանէն բօյնիթիգաք, ուէլհ ու սաղլահ, վէ տավնի տէրվէթինի արմըզմադան իսարէթ պուլունճագ ապը։ Վէ վագթը միւնասիպատ իսթէտիկի միւթէֆիգի ինթիխապ իտէճէք տիր։

Մատրիտ, 31 Հոկտ.

Իսպանիատա ու թուզանը տէվամ իտիւօր։

ԱԺԱՆՆ ԸՆՕՑԹԸՐ

Պէրլին, 31 Հոկտ.

Իչ իմպէրաթօրքն եագքնտա միւլագաթ իտէճէկինի թատրիգ իսէր պիր մանիւմանթք բէսմիեէ եօղ տուր։ Իչպու միւլագաթ վուգուպուսա պիլէ, Ավսթրիա վէ Ռուսնէա պէյնինտէ ագա օլունան մուդավէլէյի թատրիզ իտէմէյէճէք տիր։ Պունունլա պէրապէր, նիմ բէսմի զաղէթալարքն պիրի, Պէրլին մուահէտէսինի իճրա իթմէք արզուսունտա պուլունան Ռուսիա իմբէրաթօրու իլէ, իմբէրաթօրքն արզուսը իսիլաքնտա հարէքէթ իտէրէք Ռուսնէա վէ Ավսթրիա պէյնինտէ իմթիհանը մուճիպ օլմուշ օլան բանալվիմ ֆէզգաբաբ ապասքնտա քիւլլի ֆարգ մէվճուտ օլաուզունու կէօսթէրմէք իսթէօր։

Զաղէթալար, Ռումէլիյի շարգիտէ Բաշնա բաշանքն միլիս ասքէրինի իհտաթ թահրիքնտա թուրմագ իչին իթթիֆաղ իթմիշ օլաուզու թէտապիրի թահսին իտիւօրլար։

Լօնտրա, 31 Հոկտ.

Ինկիլթէրրա թէրանէլէրինտէ պէյիւք թէտարիքաթ վար ապը։ Զարհլաբաբն թէճհիզաթք իքմալ օլունմուշ, վէ Բօրթանաթ թէրանէնինտէ ամէլէնին մրդտարը արթըրըմշ ապը։

Էքսէր էվրադը հավատիսին իտտաարքնա նէզարէն, հէր նէ գատար Աֆղանիսթան պունան դաշ սէնէ մուդատտէմ լօրա Կրանվիլ (խարիճիէ նազիրը էսպագ) իլէ գոնմի Շուվալօֆ պէյնինտէ վագը օլան մուդավէլէ մուճիպինճէ պիթարֆլիքդը իլան օլունան դրթարտան մուաուտ իսէ տէ, Ռուսիա մէդիր մուդավէլէնատէեէ թէմմուվլէ բիաէթ իթմէսինինտէն, չիմպի իտտաասընը մէդիր մուդավէլէնատէեէ իտտատ իթմէսէ Ռուսիանէն հադդը եօք տուր։

Ամանս Բէյթը գումանեասընը Տրիատատէթ վէքիլի տօքթօր Էնկէնատը թարֆքնտան մանթարատը Թէպէ՝ զունան Թէլէկրաֆնամէլէր տիր։

Պուքրէշ, 31 Հոկտ.

Տինքի կիւն մէճլիսի մէպուսան, ասքերտէ էյֆայի հիւմնի խրամէթ իթմիշ 880 գատար եէհուտի իչին հէնճէհրիլիք հուգուգքնը հէմման իթթիհատը արա իլէ թատրիգ իթմիշ տիր։ Մէճլիսը մէպուսան հէնճէհրիլիք հուգուգը թաբէպ իտէն այիր սընքթ եէհուտիլերին հուգուգու տախի պիր գաչ կիւնէ գատար թատրիգ օլընճագ ապը։

Ս. Բէթրապուրգ, 1 Նոյ.

Կոլօս զաղէթասը, պու. ատապահքի նիւսխէսինտէ, Բուսարբէն Թէքէ Թիւրքմէնլէրինտէն ատիչարը մագլուպիյէթի օլաուզարքնը պիլտիրէն թէլէկրաֆնամէյի թատրիգ էյլէմէկի իլէ պէրապէր, չիմտիլիք Թիւրքմէնլէրէ դարշը եէնիտէն ասքէր սէվգ իթմէմէյէ դարար վիրիտիկինի պիլտիրիւօր։

Լէմնարա, 1 Նոյ.

Վաշինկթօնտան ալնան պիր թէլէկրաֆնամէ մանէլինէ նէզարէն, Ամերիգա հիւքիմէթի, Բումանիանքն խամիդլալիյէթինի թանրեքպ թատրիգ իթմէք, վէ Միւճթէմէայի Ամերիգա իլէ Բումանիա միանքնա միւնասէպաթք տիրլօմանթիգիյէ մի թէէսիս իմզէսը իւզրէ, Պուքրէշէ պիր էլչի կէնտէրմէքլիկի գարար վերմիշ տիր։

Վիէննա, 1 Նոյ.

Գու ատապահքի զաղէթալարքն, Պէրլիրատան ալարագ, նէշր իմտիքլէրի պիր թէլէկրաֆնամէտէ, պունան ագտէմ վիճատի թէքրիպ խարմիշ օլան Սբրպիա իլէ Պուլղարիստան էպէ յինտէքի պիր իմթիհաղ մուահէտէսի ագտանքն պու կիւնքի կիւն շիւպհէսէն վարբէմէք օլուզու զաթիէն պէտան օլունմուշ տուր։

Լէմնարա, 1 Նոյ.

Գու ատապահքի Թայմս զաղէթասը, Նուպար բաշանքն նոյ. 5 տէ Մրբքրա կիտէճէկինի խապէր վերիւօր։

Լէմնարա, 1 Նոյ.

Թէլէֆ խարրանինտէ նէտէ, ամիրալ Հաֆնպինին թահթը գօմանատարլատա պուլունան ատանմա, նոյեմբէրին պէշինճի կիւնիւ, Մալթատան Ուրլատա կիտիպ, գէնէ օրատա կէշիրմէքի իչին էմր ալաշ իլէմիշ տիր։

Լէմնարա զաղէթալարը, մէզքիւր Ինկիլիզ ատանմանքնէն Օսմանը ատալարնա ալտէթի, մուախխարէն վուգու պուլմուշ օլան բօյնիդուճա ատէպպէրտէն նաչի օլմասընը պիլտիրիւօրլար։

Զամէն պիր խայլի այ էվվէլ, մէզքիւր ատանմանքն, մահէլլի մէզպուրատ լէնկէրէնատա օլմասը, պահրլինէ նէզարէթինճէ զարարլաշաբրքմշ իսի։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Էճնէպի տայինլէրիմիզէ թալսիս իլլէտիկիմիզ վարիտաթքն բրանը թէպլիղ օլընմագ իչին պազը միւթէպերանը սարֆանքն բէնճէյնիհ կիւնիւ Պազը Ալիեէ ճէլլզ օլընմշ օլաուզլարքնը տիւնքինինճէ մանանամ էսքի միզաքլարմա իսլամիատար էլլէմէկ տիր։ Աչարզբմշ մանիմանա կէօրէ, պասարլարէն, դրանիմէքթէ ատէնիէնին էֆբեարքնը միւմքին օլաուզու տէրէճէյէ գատար գարար զարհրէն խամիատարլարը վար տիր։ Պանգ ագ Դօնանթինիօրլ իլէ Սօսիէթէ Օթօմանն թարֆքնտան վէքիլ պուլունանեքպ, պու իրի Պանգա ատիրլէր իլէ միւթէֆիգ օլմատըգընտան, միւզաքերատան հիւսանի նէթիճէ հասրլ օլմամշ տիր։ Գու հարտէ պու ատապահքի (տիւն) Վագրթքն մանլիէ նազիրինէն թատավիրատ հարգէնատա եազարգլարը տահիհ տէյիլ տիր։»

—Բուսիա ալֆիրի բրէնս Լօպանօֆ, Լիմատիատա պուլունան իմբէրաթօր թարֆքնտան տավէթ օլընմշ, վէ իրի իչ կիւնէ գատար աղիմէթլէրի մուդտրրէր պուլունմուշ օլմաղլա, իչ պու մինատիպէթլէ հուզուրը Փատիշահիէ տատիլատիճէք տիր։

—Պազը Ալի Շանիպինտէն Ալէգսանդրաբա քէշիտէ պուլրուլան թէլէկրաֆնամէյի տատիտ, Նարդի Բումէլի մէճլիսը ումումիսինին քիւշատինէ գատար փուչայի միւշարիլէյհին Տէրիսատատէթ էֆէնտիքնը թէէսիրէ միւսատատ պուլրուլմուշ, վէ Ժիմնատիգ ճէմիէթլէրինին տապրարմասընա տայիր թէէքիատէն էմր վերիլմիշ օլաուզու թէլէկրաֆ հավատիսինտէն տիր։

—Պէշ սէնէտէն պէրու Հօրան (Սուրիա) տախիլինտէ Տէրա գարիէսինտէ տաքին պիր շախս օրատան պիր դէզ գարրպ ճէպրէն գէզգը Տիւրքի տապքնա կէօթիւրմէքտէ իքէն, էնտայի բահատ Եէսիր գարիէսի էհալիսինտէն օրուպ օրատա էքին պիշմէքտէ պուլունան ատամլարա թէտատիֆ իթմէյէրի իւղէրինէ, գէզ պունլարա տախիլ սիւշիւպ գարիէյէրինէ կէօթիւրիւբ-լերինտէ ճանի էհալիսի, Տիւրքիատէն էյպաբէթի պուլունան Թատարա գարիէսինէ կիտիպ խամիտանատա իթմէսինէ մէնշի, գէզգը ամագ իչին օրատան պիր թագրմ Տիւրքիէր կէմէսի վէ պէրի թարաֆքն տախի մուսանատատ էյլէմէսի իւղէրինէ, մինատատա սիյահ խամիտինտէ գատար վարմէշ, վէ թարաֆէ յտէն ան պէշ գատար մագթուլ, վէ անտէն զիատատ մէճրուհ տիւշմիշ օլաուզու խապէր ալնմագլա, միւնասատա էմրատաֆա սրատէթ իմտիրիմէմէք իչին վիլատէթճէ թէտատիրը ատճիլ իմթիհան օլընարագ մահէլլինէ մէգ տապը քիւաֆի ժանարմանէ գիրթիքլա թահգիգ մէմուրլարը կէօնտէրիլմէկի կիպի, ճանիպը օրատի հիմանէնատան տախի լիզումի գատար թօրրա իբի թապտը ատաքիրը նէզատիճէ իրսալ իտիլմիշ տիր։

—Կէչէնտէ իսթիֆալարքնը վիրմիշ օլուգլարը եազըմքշ օլան Ռուսիէ վալիսի Միհտատ բաշա հազրէթլէրինին իսթիֆասը, զամը հազրէթի Բաշիշահի թարաֆքնտան գատալ օլունմամշ օլմաղլա, միւշարիէյհ հազրէթլէրինին էվվէլքի կիպի ումարը մէմուրէսինի էյֆա իսէճէքլէրի իչիտիլմիշ տիր։

—Մանիթէօր տիւ Դօմէրքին պէճանքնա կէօրէ, դաղի Մբեթար բաշա հազրէթլէրի, Բլատա իլէ Կուսինէ ճիվարքնատաքի Աբնատուտ գապիէլէրինի թէճէին խուսուսքնը տէրիհատ իթմիշ, վէ պու իրի մահէլլ էհալիսինին գան ազմագքը Գէրլին մուահէտէսի մուճիպ իսէճէքլէրինէ պիր նէվի քէֆիլ օլմուշ տուր։ Մէղքիւր գաղէթանքն ալաքդը մանիմանա նազարէն, դաղիի միւշարիէյհ, միւզաքերատանէ գատար զէմանատա հիւանի խիթատ վերէճէյինի գամիէն պիր միւատէթ թայինին իթմէմիշ տիր։ Գարատաղ բրէնտի չիմտիլիք ատքերինին հարէքէթինի թալիպ իթմիշ տիր։

Վիէննա գաղէթալարքնքն գավլինճէ, ալտիքրանկա հոկտ. 24 տէ, Կուսինէ եազքնքնտա վագը Գուլա Օրխանիցա նամ մահէլլատէ, Արնավուտլար իլէ Գարատաղլըլար պէյնինտէ, խայլիճէ գանը սուրէթատէ վուգու պուլան մանհաբէպէ հագգընատա, պու բատատա հիչ պիր խապէր ալնմամշ տիր։

—Տէվալիրի հիւքիմէթատէն էքսէրիսինին, մէսէլա բուսուսմամի էմանէթիլէ չէհիր Լմանէթինին վիատահա պագը տէվայիրին, մէմուր վէ խիւլաֆատը մանաշլարքնը. քէնտի վարիատիլարքնատան տարէթի մանթազատէ թէէսիսէ իթմատիրի, վէ տիկէրլէրինին իսէ քէնտիլէրինէ մանատա վարիատիլարը օլմամագ մանատէպէթիլէ, մէմուրլարքնքն մանաշ իթատքնա պէքլէտիքլէրի մանիմ տիր։ Եէնի մանիէ նազարը հազրէթլէրի իսէ, չու հագգըզ հալի խլահ իթմէք իւղրէ, բիմանէթէ կէօրէ, հէր այ ենհանէթինատ, ալէյ ումմամ մէմուրին պէյնինտէ տարէթք միթէտուվիէեատ թագսիմ օլունմագ նիհէթիլլէ, քեռֆիֆէ յի տէվայիր վարիատիլարքնքն պունան պէօյլէ տօղրատան տօղրուտա Խաղնէ յի ճէլիլէ կէօնտէրիլմէսի հագգընատա հիւքիմէթի Սէնկյէ ճանիպինտէն պիր գարարը գաթի իթթիֆատըքնը թալէպ իլլէ մէմուրլարը տիր։ Էտիպ էֆէնտի մանպահաթի հագգընատա պէէանը ըէյվէ միւթարատա իթմէք իչին հիւրը վէ մըխթար պրրաղ ապը։

Հաթթա հէյէթը վիւքէյլը իգնա իլլէ ախքէրի հարատէրէյլերինէ թէվֆիգան հալ ու խիթիդ պալէ միւթատրիք ահքնամը լայիհատա հէր կէօնա թատրիտի իճրատ օլընատպիճէյլի տախի քէնտիլէրինէ իֆատատ պուլրուլմուշ տուր։

(Վ.-էէՖ)

—Գու ատապահ տիւնքի Մանիթէօրտէ օպունմշ ապը։

«Մարիէ նազարը էտիպ էֆէնտի հազրէթլէրի, Դարթա պանքէրլէրինատէն իլէրու կէլէնլէրինի, խազինէյէ վիրտիքլերի ամանարատան ատալարը, պիր վարքթա պունան բուսումատէն քէնտիլէրինէ թարիխ օրքնան վարիատի հազգընատա պիր չէյ թէպլիղ իթմէք իւղրէ էվվէլքի կիւն Պապը Ալիեէ տավէթ իլլէմիշ տիր։ Պանգ Սանանի իլէ, Սօսիէթէ Ժէնէրալ, վէ միւսիւ Զարիֆի իշպու տավէթէ իճապէթ իթմիշլէր տիր։ Վէ Պանգ տը Դօնանթինօրլ իլէ Սօսիէթէ Օթօմանն պանգասը միւտիրլերի կէլմէմիշլէր տիր։ Գու տավէթին սէպէպի վուգուի, պու ատապահքի (տիւն) Վագրթքն եազըգը կիպի, հիւքիմէթի անիէնին պիր գարարը՝ բէսմէն թէպլիղ իթմէք օլմանքը, պիլ ատա, պիլ վարքթա ալնան բուսում հագգընատա եէնիտէն պաղը ատրէթի թէմմիէեէ տայիր միւզաքերատա իսթիտատ իլլէմէք տիր։ Աչարզբմշ մանիմանա կէօրէ, պասարլարէն, դրանիմէքթէ ատէնիէնին էֆբեարքնը միւմքին օլաուզու տէրէճէյէ գատար գարար զարհրէն խամիատարլարը վար տիր։ Պանգ տը Դօնանթինօրլ իլէ Սօսիէթէ Օթօմանն թարֆքնտան վէքիլ պուլունանեքպ, պու իրի Պանգա ատիրլէր իլէ միւթէֆիգ օլմատըգընտան, միւզաքերատան հիւսանի նէթիճէ հասրլ օլմամշ տիր։ Գու հարտէ պու ատապահքի (տիւն) Վագրթքն մանլիէ նազարքնքն թատավիրատ հագգընատա եազարգլարը ատահիհ տէյիլ տիր։»

—Բուսիա ալֆիրի բրէնս Լօպանօֆ, Լիմատիատա պուլունան իմբէրաթօր թարֆքնտան տավէթ օլընմշ, վէ իրի իչ կիւնէ գատար աղիմէթլէրի մուդտրրէր պուլունմուշ օլմաղլա, իչ պու մինատիպէթլէ հուզուրը Փատիշահիէ տատիլատիճէք տիր։

—Պազը Ալի Շանիպինտէն Ալէգսանդրաբա քէշիտէ պուլրուլան թէլէկրաֆնամէյի տատիտ, Նարդի Բումէլի մէճլիսը ումումիսինին քիւշատինէ գատար փուչայի միւշարիլէյհին Տէրիսատատէթ էֆէնտիքնը թէէսիրէ միւսատատ պուլրուլմուշ, վէ Ժիմնատիգ ճէմիէթլէրինին տապրարմասընա տայիր թէէքիատէն էմր վերիլմիշ օլաուզու թէլէկրաֆ հավատիսինտէն տիր։

—Պէշ սէնէտէն պէրու Հօրան (Սուրիա) տախիլինտէ Տէրա գարիէսինտէ տաքին պիր շախս օրատան պիր դէզ գարրպ ճէպրէն գէզգը Տիւրքի տապքնա կէօթիւրմէքտէ իքէն, էնտայի բահատ Եէսիր գարիէսի էհալիսինտէն օրուպ օրատա էքին պիշմէքտէ պուլունան ատամլարա թէտատիֆ իթմէյէրի իւղէրինէ, գէզ պունլարա տախիլ սիւշիւպ գարիէյէրինէ կէօթիւրիւբ-լերինտէ ճանի էհալիսի, Տիւրքիատէն էյպաբէթի պուլունան Թատարա գարիէսինէ կիտիպ խամիտանատա իթմէսինէ մէնշի, գէզգը ամագ իչին օրատան պիր թագրմ Տիւրքիէր կէմէսի վէ պէրի թարաֆքն տախի մուսանատատ էյլէմէսի իւղէրինէ, մինատատա սիյահ խամիտինտէ գատար վարմէշ, վէ թարաֆէ յտէն ան պէշ գատար մագթուլ, վէ անտէն զիատատ մէճրուհ տիւշմիշ օլաուզու խապէր ալնմամշ, միւնասատա էմրատաֆա սրատէթ իմտիրիմէմէք իչին վիլատէթճէ թէտատիրը ատճիլ իմթիհան օլընարագ մահէլլինէ մէգ տապը քիւաֆի ժանարմանէ գիրթիքլա թահգիգ մէմուրլարը կէօնտէրիլմէկի կիպի, ճանիպը օրատի

Սան բոսթա իլէ պարբղբմբզ էւ-բօբա զաղէթալարբնտա կէօրիւլէն թէլէկրաֆնամէլէր տիր.

Լիոն, 21 հոկտ.

Կէչէն բազար իրթէսի կիճէսի էմ-թատա գաթարը էքսբրէս գաթարբ-նա չաթարագ խաթթտան չբգմբզ տբը. հէլէ քի պէօյիւք պիր սա-գաթլբգ օլմաեբզ անճագ եօլճու-լարտան պիրի սաղ անաղբնտան մէճ-բուհ օլմուշ տուր։

Լօնտրա, 20 հոկտ.

Աֆղանիստան էմիրինէն իսթիֆա իթմէսի իւզերինէ, Ինկիլթէրրա հիւ-քիւմէթի Աֆղանիսթանը, Հինտիս-թանա իկհադ խաէճէք տիր։

Պալա Հիսար գալէասբնքն ամէշ ալմասը, գալէանքն ալթընա լաղմ գազբմբշ օլտուղունու թատրիգ ի-տիեօր։

Պու քէրէ Իսթանպօլատա վուգու պուլան վիւքէլճա թէպէտիւլա-թա Լօնտրանքն բօյիթիգա տայիրէ-լերինտէ էյի մանէա վիրիմէեօր։

Լօնտրա, 21 հոկտ.

Բէսմի պիր թէլէկրաֆնամէ, Քեա-պուլատա Պալա Հիսարտա պարութ ամէշ ալարագ գալէանքն պիր դբ-մբնը խարապ իտէն հարիգի թատ-տիգ իտիեօր։ Հիսարբն պէր հավա օլմասբնտա 20 քիչի թէլէֆ օլմուշ տուր։ Տէրտնինտէ 250 պլին լիրա պարութ պուլունան պէօյիւք պա-բութմանէ չիմտիրէ գատար մու-հաֆզա օլբնմբշ տբր։

Վիէննա, 21 հոկտ.

Զաղէթալարտան ալբնան բուլ բէսմինէն լաղվի իչին միլլէթ մէճլի-սինէ պիր գանօն լայիհասը թատ-տիմ օլունտու։

Պրիւսէլ, 21 հոկտ.

Կէչէն կիճէ Մալինտէն Անվէրսէ կիթմէքտէ օլան եօլճու գաթարը, էմթատա գաթարբնա չաթարագ ա-թէշճի իլէ տիկէր պիր չբմէնաբզիր մէմուրը թէլէֆ վէ սէքիզ քիչի տէ մէճբուհ օլմուշ տուր։

Բօմա, 21 հոկտ.

Բաբա հազրէթլէրի, Միւսիտէ սու թուղանբնտան միւսաղ օլան-միշ տբր։

Խթանպօլ, 21 հոկտ.

Պաղբ Ալի, Ալէքսիֆաշանքն Ռու-մէլիի Ճարգիտէ տէվրինի իճրա իթմիքտէն սօնրա, ալաբզբ էմրի իւ-զերինէ, մէմլէքէթին ահվալի հագ-գբնտա շիֆահէն իյղահաթ վիրմէք-իչին Իսթանպօլա կէլմէքտիրին տօղ-բու Ֆիլիպէէ ավտէթ իյլէմէսինտէն տօլաեբզ փաշայի միւշարիլէյհէ սու-բէթբ բէսմիէտէ առէմի խօշնուտի-սինի պէեան իյլէմիշ տիր։

Լօնտրա, 22 հոկտ.

Հինտիսթանքն ճիհէթբզ շբմալիէ-սինտէ իսքեան իտէն Նակաս գա-պիլէսինին թավը ու հարէքէթի հագգբնտա էնտիշէյի մուճիպ իս-պէրլէր ալբնմբշաբզ։ Մահէլբզ մէղ-քիւրէ եէնիտէն տաքէր սեվգ օլբ-նաճագ տբր։

Հիւքիւմէթէ վարիտ օլան խա-պէրլէրտէն անլաշբլաբզբնա կէօրէ, Քեապուլատա պուլունան Ինկիլիզ տաքերլէրինտէ գօլէրա իլլէթի զու-հուր իթմիշ տիր։

Բաբա կօնտան, հոկտեմբեր 21 թա-բրիսի իլէ Տէյլի Նիուզ զաղէթաբ-նա ատիսէքի թէլէկրաֆնամէ քէ-շիտէ օլբնմբշ տբր.

«Պու կիւն Մանտալէյտէն ալբ-նան խապէրլէրէ կէօրէ, հիւքմտար թէէրան մուհարէպէ արդու վէ նի-եէթինտէ պուլունուեօր։ Մանտա-լէյ քիլիսէն, բիանգօ մահէլլի իթ-թիհատ զբլբնաբ։»

Վիէննա, 22 հոկտ.

Աբչիսիւչէս Դրիսթինի, Իսքանդեա գրալը իչին զէվճէլիյէ թալեպ իթ-մէք իւզրէ Վիէննատա կէլմիշ օլան տիւք տբ Պայլան մէմուրիեէթինի իճրա իթմիքտէն սօնրա ճումա կիւնիւ Մատրիտէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթ խաէճէք տիր։

Ցիւքբ միւշարիլէյհ, տիւն հու-զուրբ խմբէրատօրիեէ չբդաբգան սօնրա, արչիսիւչէս Դրիսթինէ, գբ-բալ Ալֆոնսքն հէսիեէսի օլմագ իւզրէ, իւզէրինտէ Ա. վէ Ց արմա-լարբ պուլունան ալեա պիր եւ-զիք թագսիմ իթտի։ Միւշարի-լէյհա արչիսիւչէս, նայեմբեր 18տէ Վիէննատան հարէքէթլէ Բարիս թարիգի իլէ Մատրիտէ տղիմէթ ի-տէճճէք տիր։

Իսքանդեանքն Վիէննա սէֆիրի Սարյպուրիա գատար միւշարիլէյ-հանքն բիֆագամթնտա պուլունա-[illegible]։

Վիէննա, 22 հոկտ.

Բէսմիէր Լօյտ զաղէթասքնքն, նիմ բէսմի մէնպատէն ալաբզբ մալիս-մամթա պիլտիրտիկինէ կէօրէ, միւ-սիւ տբ Պիսմարգքն Վիէննատա պու-լունուղու վագրիմ ճէրբէեան իտէն նիհանէթի վիրմէք իւզրէ, գունտագ-մէքտէ, վէ գուշլար իտէ, եարբադ-լարքն տրալարքնտա տուրարագ, քէնտիլէրինէ մնխտուս օլան թիւր-քիկէրինի չբղբմագտա խիրէր։

Մէրգում սամքնքը նէ գատար ի-լէրլէեօրտու. իտէ, հարէքէթինի տախի օղ նիսպէթէտէ չարուգլամքզ-եօր իտի։ Մէրգումբ շու հալտէ կէօրէն, անճագ մահէլլի մագտու-սինէ վարբ օլուեօր օյտուղունու զանն իտէպիլիր իտի։ Արա ոբրա եարբադլարքն տրալբգլարքնտան ատնիղ կէօրիւլմէքտէ, վէ տապահ բիւղկեարբ, ատնիղին թուղրու գո-գուտունու, չիչէքլէրին լամթիֆ գո-գուտուլա դարբշարբմագտա իտի։

Վագբմ վաղբմ մէրգում սամքն-քբ, օմուզլարքնբ ճիւղիճէ դբմբլ-թատարագ, մուվազէնէսի պօզուլ-մուշ օլան տաղբբ պալեատքնբ եինէ թէրազիէթմէքտէ, վէ տուտագլա-բբնքն ուճուլբա, մէմլէքէթին էսկի պիր թիւրբիսինի մէրբլատանմագտա իտի։ Մէրգում, մէղքիւր չուգատ թարիգտէն կիտէրէք, ատնիղ քէ-նարբ եաղբնլարքնտա վագբ օլան, վէ իւչ տատա եիւզ եբլաբզ մէշէ ա-զաճլարքն կէօրէկսի ալթընտա պու-լունան թաշատան պիր խաչ հուզու-բատնտա տիզ չէօքտիս, վէ քէչէ շարգ տատքնբ պիր թարաֆա գօնուգ, վէ ճէպինտէն տախի իրի շիմշիր տա-նէլի պիր թէսպիհ չբգարարագ, տէօրթ հ-չէրէ վէ տալբ ոչէն տէօյ-լէտի։

Ֆագամթ նակատ, տուտաբ ա-միւզաէրտաթքն նէթիճէսի, Ալման-եա վէ Ավստրիա իմբէրատօրլարբ թարաֆքնտան թահթբ իմզատա ա-լբնմբշ տբր։ Մէգքիւր տէվլէթլէր, թէմամիէթբ արզիէլերինէ դարշբ վուգու պուլաճագ թէճավուզու տէֆ իթմէքլիկի թահիւտ իտիեօր-լար։ Մէգքիւր մուահէտէ ահքեա-մինճա, շարգ մէսէլէլէրի, Պէրլին գօնկրէսի գարարը մուճիպինճէ հալ ու թէսվիեէ գբլբնաճագ տբր։

Վիէննա, 19 հոկտ.

(Բէսմի). Իսքանեա գբրալը թա-բրաֆքնտան խաստէթէն պուրատա իղամ գբլբնան տիւք տբ Պայլան, արչիսիւչէս Դրիսթինի հիւքմտարբ իչին զէվճէլիյէ թալեպ իթտի։

Պու պատէ իմբէրատօրուն մու-վաֆագամթքնբ իսթիհսալտէն սոնրա տիւքբ միւշարիլէյհ, վալիտէսի իմ-բէրատօրիչա հուզուրքնտա միւշա-րիլէյհա արչիսիւչէսին տախի մու-վաֆագամթքնբ թալեպ իթտի։

Մատրիտ, 21 հոկտ.

Դրալ հազրէթլէրի Միւրսի օվա-սքնբ տօղաչարգտան սոնրա սու-թուղանքնտան միւսաղ օլանքարա իեանէ թէվզի իյլէտի։

Մատրիտ, 22 հոկտ.

Սու թուղանքնտան միւսաղ օ-լանքարբ իչին ճէմ իտիլէն իեանէ ագճէսի պիր մէպլուզբ ճէսիմէէ պարիգ օլաու. Ալիգանթ չէհրի է-հալիսինտէն եաղբնբզ պիր քիչի, 8 միլեան իրեալ (2 միլեան ֆրանգ) վերտի։

Բօմա, 22 հոկտ.

Թունուսատան ալբնան սոն խապէր-լէր, Իթալեա սէֆիրի չբվալիէ Մա-չիս իլէ հիւքիւմէթբ մահէլլիեէ պէյ-նինտէ ավամ գբյլ ու գալ վուգու պուլաղունու պիլտիրիեօրլար։ Թունուս հիւքիւմէթի, պիր չօգ ի-թալեալբլարբն Թունուսլբլար թա-բաֆքնտան գաթլ ու իտամ օլբն-մալարքնտան սոլաեբզ սէֆիրի մու-չարիլէյհան թալեպ իյլէմէքտէ օ-ատուզու թարզիեէյի վիրմէքլիյի բէատա իտիեօրլար։

Բօմա, 22 հոկտ.

Բաբա հազրէթլէրի, Միւսիտէ սու թուղանքնտան միւսաղ օլան-լարա ալթը պէն ֆրանգ կէօնտէրա-տի։

Ս. Բէթրսպուրգ, 22 հոկտ.

Բուսիա հիւքիւմէթի, մէմալիքի խարապ իթմէքտէ օլան հարիգլէրէ գունտագ-գբնտա, թէսպիհի էլինտէն տիւշ-սիւ, եանագլարքնբ բէնկի սօղ-տու, վէ կէօղէրի, քէմալի տէհ-շէթլէ մէգքիւր թաշատան խաչքն իւ-զերինէ ալթի օլունտու։ Զիւնքի մէրգում, մէգքիւր թաշքն վէ եօ-սունլուղուն իւզերինտէ պաղբ գբբ-մբզբ լէքէլէր կէօրմիշ իտի։ Մէգ-քիւր լէքէլէր իտէ, գան լէքէլէրի օրմաղէ, մէգքիւր գան, ճճատա-նէ՝ տէն հուսուլէ կէրմիշ, վէ ճճ-ատա մէգքիւր իւչ մէշէ ադաճլարբ ալթընտա զարիպ վէ ուղուրսուզ պիր ֆանճիմ՝ մուգու պուլմուշ տուր տէեու, մէրգում սամքնքը ամիշիմէկէ պաշլատբ իտէ տէ, պիր տիւրլիւ շու մէնզարէեէ պիր մանէա վիրէմէմէքտէ իտի։ Մէրգում, մէգքիւր մէնզարէտէն զանէթլի մի-թէեսիր օլարագ, օրատան ու-զաղտանմագ իւզրէ իչէն, օղ անէ տէկին մէշէ ադաճլարքնտան պիրի-նին քէօքիւ արգասքնտա օլմաղէ, նաղարբ ամիդգամթնտան մէսմուր գալմբշ օլան պիր ինսան վիճուտինի կէօրմէքլէ, տերհալ բիւճամթ իթտի։

Մէգքիւր վիճուտ, եիւզիւ թօր-բագ իւզերինտէ օլարագ, չտերբ չիմէնիք իւսթինէ սէրիմբշ պիր գատքն վիճուտի իտի։ Սամքնքքնքն իլք տէհշէթ վէ նէֆրէթի կէշտիք-տէն սոնրա, նաշէ զանն օրտնան մէգքիւր վիճուտին եանքնտա եաղ-լաշբագ ուճագլատարքնտա, կէնճ վէ ամլարբ, ֆագամթ բէնկի պիւսպի-ին սօմուշ, վէ գան վէ թօղ իլէ միւլմմա օլմուշ պիր թատիր կէօր-սիւ։ Ենու հարտէ մէղպուբէնին կիւ-զէլլիկի, հէյլէթինտէն տախի ան-լաշբլաբգմէքտէ իտի, վէ սաչլարբ իտէ, տէնիզտէն ըստանմբշ կիսի բարբամագտա օլուգ, նազիք վի-ճուտինի իհտիմա իլլէեէն եաս էլ-պիսէսի իտէ, բարէ բարչա վէ պիւս-պիթին նէմ իտի։ Գանը աեագ-լարբնտա կէլինճէ, պունարտա տա-խի տալա աեագ գաղբ պուլունմա-եբզ, գաբալը օլան կէօղէրինին էթ-լաքը տախի մօրարմբշ իտի։ Նիմ ատբգ վէ գարարմբշ տուտագլարբ արտաքնտան տախի տիշլէրի զիւմ-բիտա կիսի բարբաեօր իտի։

Սամքնքը, էլինի օղ պէտպախթ գատարնքն եիրէկինէ գօեուգ, տա-լա չարբմաեօր օրտուղունու անտա-եբնճա, պուլատաքնբ ատբգ։ Վէ քէօյլիլէրէ տամմագտա օրտուղու գաղա վէ քիչիք այնտաղատան պիր թանէ չբգարբզ, մէղպուրէ-նին տուտագլարբնտա եաղլաշբլարբ, վէ պիր տաղ սօնրա, մէղքիւր այ-նանքն եիւզիւ, ճիւղիճէ տիւմանլ-մաքբզբնք կէօրտիկիւնտէ,

—Ա՛հ, Նօթրբ Ցամ տէլ Բիլբր միւպարէք օլտուն, հէնուզ հաեամ-տտա տբր, տէտի։

Պատէհու մէրգում, օղ հաֆիֆ եիւքիւ քէնտի գուվվէթլի գօթուղ-ղու տլթընտա ալարագ, պաղբ պա-լբգճբ գուլիպէէրի պուլունան պիր մահէլլէ տօղրու եիւրիւմէկէ պաշ-լատբ։ Մէգքիւր գուլիպէէրին պի-ուլբգանլարբն, պունատան պէօյլէ տիվանը հարպ մարիֆէթի իլէ մու-հաքէմէլէրինէ պագբլմասքնա գա-բար վիրմիշ տիր։

Ս. Բէթրսպուրգ, 22 հոկտ.

Թիֆլիսատէ, հոկտ. 21 թարիխի իլէ Նովոյէ Վրէմիա զաղէթասքնա եազբեօրլար։

Պուրա Էրմէնի զաղէթալարքնքն պէեանքնա կէօրէ, Էրզրումտա Թիւրքլէր իլէ Էրմէնիլէր պէյնինտէ պիր գավգա վուգու պուլմուշտուր։ Թիւրքլէրէ բէք ֆէնա մուամէլէ ի-տիրմիշտիր։ Ասայիշին խատէսի իչին տէօրթ թապուր բիատէ տաքէրի ճէլպ օլունմբշ տբր։ Պու պատէ ալբան թէֆթիշէն, Էրմէնիլէրին գաղահաթսբզ օլտուգլարը անդա-չբմբշ տբր։

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

Տիւնքի նիւսխէսիզտէ, լօրտ Սա-լիզպուրինին Մանչէսթէրտէ իրատ իթտիկի նութգ իւզէրինէ, ժուբ-նալ աբ Սէն-Բէթրէսպուրգ զազէ-թասքնքն պէր միւթալաատքնբ ալբճ իթմիշիզ տիր։ Պու քէրրէ նօր գա-զէթասքնքն հոկտեմբեր 23 թարիխի նիւսխէսինտէ տախի, մէղքիւր նութգ հագգբնտա ամիտէի միւ-թալաա կէօրիւրմիւշ օրմաղէ, անքն տախի թէրճէմէսինի միւնասիպ կէօր-միշիզ տիր։

«Պիր քիմսէ, սան տէօրթ սէնէ-նին վուգուսմբլարքնբ պիրմէեբէք, շու նութգու օգուեաճագ օլբբ ի-սէ, շիւպհէսիզ շու նէթիճէյի չբ-գարբբ քի, պիր տատահ, Բուսիա տէվլէթի, Իսթանպօլու գաղթ իթ-մէքտէն զայրի սէպէպի օրմատաբզբ հալտէ, տէվլէթի Ալիէեէ իլանը հարպ իթմիշ, վէ տէվլէթի միշա-բիլէյհանէբ գալէպէ իթտիկինտէն, թատավվուրատնը մէվգբի իճրատէ գօյմագտա իլքէն, Ինկիլթէրրա տէվլէթի պունա մանի օրմուշ։ Է-կէր լօրտ Սալիզպուրինին եարաբզբ կիպի, հէր քէս տախի մուհարէ-պէտէն էվվէլքի իլքի սէնէլէրին վուգուսմբլարքնբ գօյցա վէ տա-տեճէ պէրթարաֆ իտէր իտէ, միւ-շարիլէյհին նութգու, մանիֆեստ ու-սուլինէ բէք ղիեատ մութապզ կէլիր։ Լօրտ Սալիզպուրի, մէղքիւր նութգունտա՝, Թիւրքիատէ գանդա-բա միւլէմմա իթմիշ օլան, վէ մէն-նի թէքէրրիւրի էվրօպա թատաքնբ-տան էլչէմիմ տատա օլունան ֆէնա-լբգլարը, վէ մուգու պուլան ուզուն վէ ֆայտէլի միւզաքէրատ վէ մու-խատէրատքբ, վէ տիւէլի մուաղղամա թարաֆքնտան վէրիլէն գարարլա-րը, Պապբ Ալի ճանիպինտէն ելթա գբլբնան բէատ ճէվապլարքնբ, վէ Բուսիա տէվլէթինին, սիւլիւ իթ-տիկի մագսէտ հադդբնտա, մուհա-բէպէնին իպթիտասքնտա իթտիկի ի-ֆատատքբ գատիեէյի, – օյ իֆատատ-քի, մարքի տբ Սալիզպուրինին իճ-բասքնա կիւեա մանի օլունմուշ օլ-տուղունու պէեան իթտիկի թատավ-վուրատքբ բէսմէն թէզգիպ իթմէք-տէ պուլունմուշ տուր, — քէմալի սիւքիթլէ կէչմիշ տիր։ Սահիհ տիր քի, էկէր լօրտ միւշարիլէյհ պուն-լարբ զիքր իթմիշ օլսա իտի, քէն-տի տէլիլէրի միւմքինտիր օլուր ի-տի։

«Մէսէլա, լօրտ Սալիզպուրի, է-կէր 1877 սէնէսինին յունիս 8ինտէ, եանի մուխատէմատքն իպթիտասա-բինտա, Լօնտրատա մուգիմ Բու-սիա սէֆիրինին, բէսմէն Ինկիլթէր-բա ումուրբ խարիճիեէսի նազբրբբ-լա միւադաթ իթտիկի սբրատա, սէֆիրի միւշարիլէյհին, Պօնտա վէ Հէրսէք գբթալարքնտան Ավստրիա-Մաճար տէվլէթինէ պիր մքգատար թազմինատ տրատիսի վէրիլմէսի ֆիքրինի իյմա իթմիշ օլտուղունու տէրիսատբբ իթտէ իտի, Բուսիանքն կիւեա Պալգան նիմ ճէզիրէսինի զապթ իթմէսինի մէնն իթմէք իւզ-րէ, Ավստրիա-Մաճար տէվլէթինի Հէրսէք վէ Պօնտա գբթալարքնտա պիր պէրճի հիւքմինտէ թէէսսիս իթմէքլիկէ եատրբմ իթմիշ օրմա-սքնտան տօլայբ նատբլ ի՛ֆիթիատ ի-տէպիկիր իտի։ Պու կիւնքի կիւն Բուսիաեա գարշբ պիր սիրահ մա-զամքնտա կէօսթէրիրէն պիր թէր-թիպին իլք թատավվուրունք պէեան իտէն Սէն-Բէթրէսպուրգ գազինէ-թօսու օրմուշ տուր։ Բուսիանքն տիւշմէնլէրի, գօրայցա մուզաֆֆէ-րիեէթլէր իսթիհսալ իտէպիլմէք իչին, ֆիրվագբ խայլիճէ մուճիպի խլտիրապ օլան տիբլօմատիգ նիւ-մայիշլէրտէ, կէշմիշի ունութմուշ կէզի ատվբանքեօրքբ, դիրա օնիւ-մայիշլէր, դբբբբմբզ օլտուգլարբ իտատա իտիկէն գարուլարքն իլքի գանատարբբյա աչբգ օլտուղունու ինպատի իթմէքտէ տիր։ Մանչէսթէր-տէ իրատ օլունան նութգատա տախի, խսթէմէկեբէք օլտուղու փարգ ի-բիսինտէն, պիւյիւք ֆագամթ պիր աղ զայիֆ պիր պէքճի քէօրէյի չբ-գարագ, մէրգում տէլիգանլբբ, պիր թագբմ տիվանեճէ վէ շամա-թալը թարզատա իզհարը մուհապ-պէթլէ խսթիգպալ իթտի, վէ տէր-հալ կէրի չէքիլիպ, վէ հալէա սէ-վինճի հավամատարքնտա տէվամ ի-տէրէք, չբգաբզբ գուլիպէեէ ավ-տէթ իթտի։ Մուախխարէն մէղ-քիւր գուլիպէտէն իհսթիեար պիր գատքն չբգաբզբնտա, տէլիգանլբ սամքնքը եիւքսէք սէսպէ,

—Սատահ խա՛յր, վալիտէ, տէտի։

—Խաեբբբ սատահ օլատ, օղ-լում Ժան, տէլի ճէվապ վէր-տի իհսթիեար գատքն, պէն սէնի տիւն պէքլէեօր իտիմ, վէ պու. կի-ճէ սատահա գատար պիհուզուր օլտում։ Ֆագամթ նատ վէ սէլիմ օ-լարագ կէլտիկին հալտէ, վիսուլին միւպարէթ օլուն. իտոի կէլ օղ-լում, վէ տարբլ պանա։

—Բէք ի՛յի, վալիտէճիլիմ, ար-զանուզա քէմալի մէմնունիեէթլէ մու-վաֆագամթ իտէրիմ։

Հէմման ադնի վագբթատա, մէղ-պուրէ իհսթիեարէ գատքն պիր թէ-ճճիպ ատէամէթի իպրաղ իլէ,

—Ագիզ Կոյա Մարիամ. . . ա՛հ, Ժան, էվվա՛ղամ, օ կէթիրտիկինէ տիր, տէտի։

Պատէհու ճէվապա պէքլէմէ-սիզին, չէօյլէ իրավէ իթտի.

—Ա՛հ, ճէնանէթին պիլճիւմէ ա-զիզլէրի պէղի հիմանէ իթմինլէր...

տիվէսի միւշքիւլ պուլունան չա-
ուտուլուշ , հագբգաթէն տիգ-
գաթա շանան պիր տէրկճէկէ վա-
սրլ օլմուշ տուր : Շիւպհէսիզ մէգ-
քիւր ունութիանլըգ , վէ հագբրու-
նուն տախի կէշմիշի խաթբրա պը-
բագմագլըգը խաթէմէմէսի սահէ-
սինտէ , նամթգը միւշարիւէ միւ-
թանթան պիր մուվաֆֆագրլեէթ
բէսպ էյլէմիշ տիր , ֆագաթ շու-
բասը պիլինմէլի տիր քի , Լազագլըմ
պու պապատ՝ թէքմիլ Ինկիլթերրա-
տա այնի նէթիճէ հասրլ օլաճա գ
մը տբը :

«Լօրա Սալիզպուրի, Նուրթգունուն
տիկէր պիր ֆըզրանբնտա տախի ,
Ինկիլթերրա տէվլէթինին Դբպրբոբ,
Մալթաեբ վէ ճիպրալթարբ զապթ
իտիի , Եվրոբանքն մէնֆաաթը իչին
օլսուզունու պէհան իմմիշ օլսու-
զունան , շու ֆըզրանքն հուսուլէ
կէթիրէճէկի թէհսիրի պիմէքլիք
տախի ֆայտէսէն իալի տէյիլ տիր :
Պէզ ծոֆիչա զապինէթինի , Եվրո-
բա իմթիպլալքնքն կիւհա մուհաֆը-
զը մագամքնտա կէօսմէրսէքլիք ,
վէ անքն քեաֆֆէյի հարաքեաթ-
թբնը , Եվրոբանքն միւտաֆֆատ-
ոբ եօլունտա իտրիմիշ օրան հա-
բաքեամ տէրէճէսինէ թերֆի իմ-
մէքլիք , մէզքիւր գապինէթնունուն
թէքմիլ տաղարբնճա պիր տահէթ
հիւքմինէ կիրմիշ տիր : Պիր զաշ սէ-
նէտէն պէրի տիր քի , պու թագրր
Ինկիլթերրա վիքէլար նուրթգ-
լարքնտա բէք չօղ տէֆաղիքբ իտրի-
միշտիր , լաքին ճումատա կիւնքի
նուրթգտա տահա զիհատ վատի տու-
բէթտէ իտրիմլ օլունմուշ տուր :

« Տիմէք տիր քի , էկէր Ինկիլ-
թերրա տէվլէթի , Դբպրբոբ , Մալ-
թաեբ վէ Ճիպրալթարբը , Եւրոբա-
նին մէնֆաաթքնա օլարագ , զապթ
իթմիշ իսէ , Եւրոբա միլլէթլերի տա-
խի , էլալէթմէ , Ինկիլթերրա զա-
պինէթսուզունուն քէնտի մէնֆաաթ-
լարբը եօլունտա իմթիհան տաղ ու
իհթիմամքնտան տօլտեք միթէչէք-
քիւր օլմազը տբրբոբ , վէ օլմազագ-
լարքնտա , շիւպհէսիզ իսէթտատա
պուլունմուշ օլուրլար : Ֆագաթ է-
կէր օ միլլէթլեր , քէնտի էյլիբլէրի
իլէ , քէնտիլէրինի պու ուրէթէ
մինէթտար գբլմագտան պրթգվաղ
կէշմէսինի Ինկիլթերրատա պէհան
իտրլէր իսէ , պու խուսուստա քէն-
տիլէրինէ պիր շէյ տէնիլմէզ» :

ԱԶԳԱՅԻՆ

17/29 Հոկտ. 1879 Կ. Պոլիս

Խմբագիր Տէր ,

Այս օրեր Հայ գպրութեան դէմ մեծ անիրաւութիւն մը գործեցաւ , եւ այր կողմանէ , – անոնց՝ որ դաստիարակութեան դէկին ի ձեռին ունելով՝ աւելի նախանձայուզութիւն պարտ էին ցուցնել Հայ լեզուի , աւելի փոյթ եւ խնամք՝ յանխոնջ պահպանութիւն նորին որ մեր հայրենի սեփականութեանց մէջ ընտիրն՝ անգուգականն՝ նախանձելին եւ միակ պարծանքն է , եւ որոյ դէմ եղած անիրաւութիւն մը բնդհանուր Հայութեան գրելի :

Սոյն այս նկատմամբ կը համարձակիմ ուղղել ձեզ ներկայս , խնդրելով որ բարեհաճիք գետեղել ձեր պատուական էջերէն միոյն մէջ , բնդունելով կանխաւ մեր շնորհակալութիւնը :

Արարատեան քնկերութիւնը իւր Գ. տեղեկագրին մէջ , ուսանող եւ ուսուցչաց եղանակաց վրայ խօսելով կըսէ , (երես 10) . « երրորդ տարին աշակերտք կոկի ճանաչել զԲրիստոս էր բարոյական մարդ , եւ նորա վարդապետութեան ի մօտոյ կը ծանօթանայ ուսուցարանչաց ընթերցմամբ , զոր պատասխան կը բացատրէ նմա. իսկ չորրորդ տարին կ'ուսանի Բրիստոնէական վարդապետութիւնք , որ կանոններ եւ օրէնքներ պարունակելով իւր Ն-ԲԻ-ՄԸ աւելի հասկացողութիւն կը պահանջէ աշակերտին կոչմանէ , հատկացողութիւն մը զոր հաղիւ նա կրնայ տալոյ վերջին տարւոյ ընթացքին մէջ» :

Այս հատուածին մէջ կրօնական վարդապետութեան նկատմամբ երկդիմութիւն տեսնելով կրօնական ժողովը՝ բացատրութիւն պահանջեր է յիշեալ ընկերութենէն զոր նա ապատուած եւ հաճեցուցած է ժողովը որ ի պաշտօնէ լուծեալ կը հրատարակէ խնդիրը (Մասիս –թիւ 2447– հինգշաբթի) :

Ընկերութեան կոչմանէ տրուած բացատրութիւնը այս է . (« . . . Այս հատուածին մէջ գտնուած «երրորդ բարոյական» ասացուածքն՝ Հայերէնի յատուկ յեղաշրջման օրինօք կը վերաբերի ոչ թէ Բրիստոսի՝ այլ աշակերտին , զոր նոյն տեղեկագրի 8երդ. էջն ալ կը նկատէ «իբր Հայ» իբր Քրիստոնեայ եւ բարոյական մարդ» հետեւաբար քննադատել հատուածը պէտք է իմանալ «երրորդ տարին աշակերտք՝ իբր բարոյական մարդ՝ կոկի ճանաչել զԲրիստոս» :)

Խնդիրը իր էութեան եւ իսկութեան մէջ քննելու համար նախ զայս որոշելու է թէ , ուսանող քաջբջուքի , ուսանող խնամատարութեան , այսինքն՝ պարզ եւ ուսանչին հասկացուածով , ինչպէս հասկնալու է «ՃԱՆԱՉԵԼ ԶԲՐԻՍՏՈՍ ԷՐ ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ ՄԱՐԴ» ասացուածք : Կը պատասխանեմ՝ , ուսանող վարանելու , թէ ճիշդ այնպէս ինչպէս որ հասկցեր եւ փութացեր է բացատրութեան դիմել Կրօնական Ժողովը . այսինքն՝ ճանաչել զԲրիստոս , ոչ իբր ատուուած , այլ իբր բարոյական մարդ , Պօղոսի՝ Մարկոսի պէս , ճիշդ նովին կերպիւ զգածեալ եւ նոյն ստորոգելեօք սահմանեալ օրպէս իւրաքանչիւր ոք ի մէնք : Տեղեկագրին չարած կերպովք անհնարին է որ այլապէս խնայուի այս խօսքը : Եթէ օք յանուն հակառակը գնդել , թող անվեհեր այլ ոգիմտաբար ասպարէզ իջնայ եւ միամիտ առնէ զմեզ :

Նոյն խօսքին հեղինակը չկրցաք քսել մեկնութիւնը մէջ թէ « ԷՐ ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ ասացուածք , Հայերէնի յատուկ յեղաշրջման օրինօք կը վերաբերի ոչ թէ Բրիստոսի՝ այլ աշակերտին , եւայլն » : ԵՏԷ , մեծ յօժարամտութիւն պէտք է (յօժարամտութիւն՝ փոյթ՝ եւ կամ ոգին նման բառով մը կը թարգմանուի վայելչաբար «ՊՕՆԻԿ» գաղղիացի ասացուածք , եւ ոչ թէ ԲՈՒԼԿՈՎ , ինչպէս կրնէ մեքենաբար Տեղեկագրին հեղինակը , երես 4 եւ 8) մեծ յօժարամտութիւն պէտք է , կ'ըսեմք , այն ԷՐ ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ մարդ ասացուածք անմիջապէս իր քովը կեցող Բրիստոսէն վերցնելով տանել երեք բան հեռուն գրուած աշակերտին ընծայելու : Թերեւս միտքը այնպէս ըլլայ հեղինակին . խնդիրը իւր կրօնական համոզմանց վրայ չբերելով , չեմ հակառակիր , կը հաւանիմ ալ որ արդարեւ աշակերտին համար ուղած է ըսել , ինչպէս որ աւելի վերը (երես 8) ըրած թարգմանութիւնը դայս կերպով մը կը հաւատարմացնէ , նկատելով դաշակերտն իբր հայ , իբր քրիստոնեայ եւ բարոյական մարդ , եւայլն : Բայց գրութեան այսինքն խօսքին կազմութեան կերպը այս խնամատը չտար , մանաւանդ թէ հակառակին կը գարնէ . եւ այս այնքան ճշմարիտ է որ նոյն ինքն հայը բանին զգալով իւր չարքին յոռութիւնը , այսպէս կ'ուզէ , իւր բացատրութեանը մէջ , նոյն խօսքը . « երրորդ տարին աշակերտք՝ իբր բարոյական մարդ՝ կըսկըսի ճանաչել զԲրիստոս » : Այսպէս շարուելով՝ խօսքը պարզ եւ հետեւաբար իմանալի է , յոյն միտս յոր ուզած էր գնել հեղինակը : Լաւեւս չէր որ յառաջագոյն առնուէր այս զգուշութիւնը եւ տեղի չտրուէր այսչափ մեկնութեանց եւ բանակցութեանց : Միթէ չէ՞ր արժէր խնդիրը որ աւելի ուշադրութեամբ , աւելի զգուշութեամբ ի դիր առնէր հեղինակը . ընդհանուր աչխարհ դիտէ թէ քանի՛ փափուկ են կրօնական կէտերը , քանի՛ արիւնուշտ պատերազմաց՝ քանի՛ աւադելի գիպաց եւ եղելութեանց տեղի տուած է պարզ եւ առանց մեկնութեան մը շատ անգամ բառի մը կամ մասնիկան մը եւ կամ բնաւ իսկ հեռի մը : Պէտք չէ՞ր աւելին որ խորշէր հեղինակը հոմութենէ , ի սկզբան անդ ճշդելով իւր խօսքը , եւ պարտ չհամարէր բնթերցողին գուշակաբար ի վերայ կալ իւր մտացը . զի այս՝ գրել չէ , այլ առեղծուած արկանել :

Ինչ եւ իցէ , քանի որ անզգուշութիւնը այսպիսի սիալի մը տեղի տուեր է , պէտք չէ՞ր , արժան չէ՞ր որ , երբ կրօն . ժողովը բացատրութիւն պահանջեց , հեղինակը բարեմտաբար իւր անզգուշութիւնը խոստանալով պարզ յեռս կոչում մ'ընէր իւր այն քննադատեալ խօսքին եւ վերջանայը խնդիրը , փոխանակ երթալ Հայ լեզուին գրելու իւր համբակութիւնը : « Այդ հատուածին մէջ գտնուած ԷՐ ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ ասացուածք , կըսէ մեկնիչը , Հայերէնի յատուկ յեղաշրջման օրինօք կը վերաբերի ոչ թէ Բրիստոսի՝ այլ աշակերտին , եւայլն » : Բաւական յանդուգն ըլլալու է մարդ դայս ըսելու . չգիտէր որ ճշմարիտ հայրենասէր մը , ոչ թէ պարտութիւն չը դատանելու մեծամտութեան՝ այլ մէկ աչխարհի համար յանձն առնէ արատ եւ նախատինք դնել իւր լեզուին : Քանի նախատինք մեծ է լեզուի մը առ հասարակ եւ մեր լեզուին ի մասնաւորի վարերացնել եւ օրինաւորել հոմ՝ ասացուած մը : Մեր է եղեր Հայերէնի յատուկ սոյն յեղաշրջման օրէնքը զոր ուրան եմք որ մենք մինչեւ ցայժմ չտեսանք եւ աներկիմիտ կը պատասխանեմք նաեւ թէ ոչ ոք ի Հայ դրչաց տեսած է մինչեւ ցայսօր : Եթէ Հայերէնի մէջ այսպիսի օրէնք մ'բլլալը գիտցող կայ , թող հանի ի լոյս հանել որպէս զի ամենայն ոք տեսնէ եւ համոզուի :

Խիմաւալ թէ մի գաղտ կերպ այլապէս իմացնեն մեր միտքը , աւելի եւս կուզեմք ճշդել : Մենք չենք պնդեր թէ Հայերէնի մէջ ՀԵՐԵՔ կամ ԽԵՐԵՐԵՔ ձեւ չկայ . այդ ձեւք ամէն լեզուի մէջ կայ , միայն Հայերէնի յատուկ չէ , ինչպէս կը կարծէ Գ. Ա. Արփիարեանը , քանզի բնութեան մէջ է . եւ ուրիշ աւելի պիտի ապացուցանեմ թէ այն յեղաշրջութիւն կարծուածը յեղաշրջութիւն ալ չէ . լեզուաց մէջ յեղաշրջութիւն չկայ : Բերականներուն այնչափ խնամով եւ փութով աւանդած բնական կարգը բնական չէ՝ արուեստական է , դիւրութեան համար միտք մը այնպիսի կարգ մը յղացած ծնած է եւ քերականները , որ բառարան չենգներու պէս սովոր են իրարմէ օրինակերու , մշանկնաւորեր բերեր են առանց իրաց խորք իմնարու :

Ինչ եւ իցէ ընդունինք առ այժմ թէ բնական կարգ եւ յեղաշրջութիւն մը կայ . այլ այս յեղաշրջութիւնը կը թղլատրէ՞ որ բնական կարգէն դարձած ժամանակը հոմ եւ չկ'լլայ խօսքը , կամ , որ մեծն է , հեղինակին ըսել ուզածին ճիշդ հակառակն ըսէ : Թող քերականները վճռեն : Եթէ ըսեն թէ՝ այո , ինանք այն առեն որ ինկնինք բառնանք այնպիսի անհեղեղութիւն մը մեր լեզուին ուսոի եւ մեր քերականութեանց մէջէն , զի անբնաւոր եւ անբնական է : Իսկ եթէ ոչ , պէտք է որ աւելի զգուշութիւն՝ աւելի ուշադրութիւն ցուցնեն Հայ գրիչները Հայ լեզուի նկատմամբ եւ մանաւանդ աւելի նախանձախնդրութիւն՝ չզսհել երբէք անոր պատիւը մեր փոքրիկ անձնականութեանց :

ԱՐԱՄ

(Շ-ՐՈՆ-ԼԷ)

դալիպա կէթիրտիկին պիր էօլիւ տիւր :

—Զանն իթմէմ :

—Նա՞սըլ , պու կէնճ գբզ . . .

—Մէմուլ խաէրիմ քի , հաեամ-տա տբր :

—Քիմ տիր :

—Պիլմէմ :

—Պաշքնա նէ՞ կէլմիշ տիր :

—Օնու տա պիլմէմ :

—Քէնտիսինի նէ՞բէտէն պուլ-տուն :

—Վալիտէճիյիմ , պունը իլերտէ սէօյլերիմ , ֆագաթ պիր ան էվվէլ պիչարէնին էմրի թէտարիսի-նէ պագալըմ :

—Հաղգբն վար տբր :

—Էօյլէ խէ , պու պիչարէ գա-տընը սիկին եամթաղքնքդա կէօթիւ-բէ յիմ : Զանն խաէրիմ քի , եագբն-տա քէնտի քէնտիյի պուլուր :

—Բէք իյի , օղլում , հայտէ կէօ-թիւր :

Ժան , գուլիպէեէ կիրտի , վէ եիւքիւնիւ , վալիտէսինին տար վէ սէրթի եամթաղը իւզերինէ վաղ իյ-լէտի , վէ պատէհու վալիտէսինէ խիթապէն ,

—Սիղ տէ պիչարէնին էպիսէլէ-րինի չբգարբպ , եամթաղա եամթ-ըբն : Պէն կիտէյիմ , ամէշին էօ-նիւնտէ , պիր մբզտար Վալ տբ Բէ-նա շարապը բսթաեբմ , ոսնրա սիզ տէ մէզքիւր շարապան պիր գաչ գաշբգ պիչարէեէ իշիրմէեէ չալբշնբզ : Մէմուլ խաէրիմ քի , անընա քէսպի իֆագաթ էյլէր :

—Ա՜հ , տիւնեանքն դուրթարբ-ճբաբ օրան թամթը Յիսուս , տէեու տէվամ իթամ Ժանն վալիտէսի , կէնճ գբզքն էլպիսէսինի չբգարա-բաղ , զէվալը գբզճբզաղ , թէէ-մին խաէրիմ քի , անճաղ օն սէքիզ եաշընտա վար տբր . . . Նասըլ տա բէնկի սօրմուշ , էլպիսէսիտէ պիւ-պիթիւն քըլանմբշ վէ բարէ բարչա օրմուշ , զէվալը՞ն քիչիճէք ա-եադլարբ խէ , չադբլ թաշլարբն-տան եարբմբշ . . .

—Վալիտէ , իւզերինտէ աղբրճա եարէ վար մբ տբր , տէսի Ժան , օղ էմնատէ օտատան իշերի կիրբ-ռէք :

—Խանբբ , ճէվապ վէրտի գա-տբն , թաղէ սու իլէ կէնճ գբզքն եիւզիւնիւ տրբէսինէ խիթամ վի-ռբէք , վէ իլավէթէն , անճաղ , ան-ըքնտա պիր ճիւպի եարբզ վար տբր , տէեու պէեան իմամ :

—Տէրինճէ մի տիր :

—Խանբբ , վէ զանն օրնուբ քի , պիր թաշքն ուճունտա տիշմիշ տիւր :

—Շիւպհէսիզ խաշքն թաղանք-նա տիշմիշ օրմազը տբր . . . Հա-ռբլբ պաեբլմբշ տէյմի մի տիր :

—Գօրզտբքմ քի պիւսպիթիւն էօրմիշ օրմազն :

—Էօրմիշ մի , նէ՞ սէօյլէօր-սունուզ :

—Ձիենքի թէքմիլ վիճուտի պու-զ կիպի սօղուզ տուր :

—Շու սբճագ շարապան պիր գաչ գաշբգ պիչարէեէ իշիրմէեէ չալբշնբզ : Մէմուլ խաէրիմ քի , գաչ տամլա տահա իշիրինիզ , պէլ-քի իսկէշիր :

Իհթիեարէ գաաբն , Ժանքն քէն-տինէ թաղտամ իթմէքտէ օլ-տուղու շարապ տօրուսու գաշբգը ալտբ , վէ մէզքիւր շարապը կէնճ գբզքն գաբալը օրան տիշէրի տրա-պնտան կիւճլիւքլէ տգբթտբրտբ : Պիր ազ սօնրա , մէզպուրէ գբզքն ապալարբնտա ճիւզի պիր տիթրէմէ հուսուլէ կէլէրէք , Ժան , վալիտէ-տինէ .

—Կէօրիւեօրմուսունուզ , տէեու տիւալ իթամ :

—Էվվէթ , քէնտի քէնտիյի պուլ-տուղունու կէօրիւեօրում , տէսի վալիտէսի :

—Պիր ազ տահա շարապ վէրին , չիենքի ֆայտէ խաեեօր :

Կէնճ գբզ թէբբէնտի , վէ կէօզ-լէրինի աչմանեարագ , պաչը եօղա-բբ գալգաբ իսէ տէ , պէ թէքբար չիլթէնին իւզերինէ տիւշտիւ :

Ժան իլէ վալիտէսի , եամթաղքն պաչքնտա տեագ իւզերինտէ տուր-մուգտա օրուպ , մէրագ վէ իղթի-բաբք տէրուն իլէ , պիչարէ գբզա նազար իթմէքտէ խոլէր :

Կէնճ գբզ եէնքտէն դալգաբ , վէ տիրսէ՛լ իւզերինէ տաեանաբ : Մէզպուրէ իլբ տէֆա օլարագ , կէօզլէրինի աչաբ , վէ թէհայիրու թէտաճճիւպէ կէօզլէրինի էթ-բաֆա կէզմիրտի , վէ պատէհու պիրտէն պիրէ պաղբ գարբշբգ վէ մէյլուսիեէթպախշ վուգուսթլա-նընա քէսպի իֆագաթ էյլէ :

—Ա՜հ , տիւնեանքն դուրթարբ-ճբաբ օրան թամթը Յիսուս , տէեու տէվամ իթամ Ժանն վալիտէսի , կէնճ գբզքն էլպիսէսինի չբգարա-բաղ , զէվալը գբզճբզաղ , թէէ-մին խաէրիմ քի , անճաղ օն սէքիզ եաշընտա վար տբր . . . Նասըլ տա բէնկի սօրմուշ , էլպիսէսիտէ պիւ-պիթիւն քըլանմբշ վէ բարէ բարչա օրմուշ , զէվալը՞ն քիչիճէք ա-եադլարբ խէ , չադբլ թաշլարբն-տան եարբմբշ . . .

—Վալիտէ , իւզերինտէ աղբրճա եարէ վար մբ տբր , տէսի Ժան , օղ էմնատէ օտատան իշերի կիրբ-ռէք :

—Խանբբ , ճէվապ վէրտի գա-տբն , թաղէ սու իլէ կէնճ գբզքն եիւզիւնիւ տրբէսինէ խիթամ վի-ռբէք , վէ իլավէթէն , անճաղ , ան-ըքնտա պիր ճիւպի եարբզ վար տբր , տէեու պէեան իմամ :

—Տէրինճէ մի տիր :

—Խանբբ , վէ զանն օրնուբ քի , պիր թաշքն ուճունտա տիշմիշ տիւր :

—Շիւպհէսիզ խաշքն թաղանք-նա տիշմիշ օրմազը տբր . . . Հա-ռբլբ պաեբլմբշ տէյմի մի տիր :

—Գօրզտբքմ քի պիւսպիթիւն էօրմիշ օրմազն :

—Էօրմիշ մի , նէ՞ սէօյլէօր-սունուզ :

—Ձիենքի թէքմիլ վիճուտի պու-զ կիպի սօղուզ տուր :

—Շու սբճագ շարապան պիր գաչ գաշբգ պիչարէեէ իշիրմէեէ չալբշնբզ : Մէմուլ խաէրիմ քի , գաչ տամլա տահա իշիրինիզ , պէլ-քի իսկէշիր :

Իհթիեարէ գաաբն , Ժանքն քէն-տինէ թաղտամ իթմէքտէ օլ-տուղու շարապ տօրուսու գաշբգը ալտբ , վէ մէզքիւր շարապը կէնճ գբզքն գաբալը օրան տիշէրի տրա-պնտան կիւճլիւքլէ տգբթտբրտբ : Պիր ազ սօնրա , մէզպուրէ գբզքն ապալարբնտա ճիւզի պիր տիթրէմէ հուսուլէ կէլէրէք , Ժան , վալիտէ-տինէ .

—Կէօրիւեօրմուսունուզ , տէեու տիւալ իթամ :

—Էվվէթ , քէնտի քէնտիյի պուլ-տուղունու կէօրիւեօրում , տէսի վալիտէսի :

—Պիր ազ տահա շարապ վէրին , չիենքի ֆայտէ խաեեօր :

Կէնճ գբզ թէբբէնտի , վէ կէօզ-լէրինի աչմանեարագ , պաչը եօղա-բբ գալգաբ իսէ տէ , պէ թէքբար չիլթէնին իւզերինէ տիւշտիւ :

Ժան իլէ վալիտէսի , եամթաղքն պաչքնտա տեագ իւզերինտէ տուր-մուգտա օրուպ , մէրագ վէ իղթի-բաբք տէրուն իլէ , պիչարէ գբզա նազար իթմէքտէ խոլէր :

Կէնճ գբզ եէնքտէն դալգաբ , վէ տիրսէ՛լ իւզերինէ տաեանաբ : Մէզպուրէ իլբ տէֆա օլարագ , կէօզլէրինի աչաբ , վէ թէհայիրու թէտաճճիւպէ կէօզլէրինի էթ-բաֆա կէզմիրտի , վէ պատէհու պիրտէն պիրէ պաղբ գարբշբգ վէ մէյլուսիեէթպախշ վուգուսթլա-նընա քէսպի իֆագաթ էյլէ :

—Ա՜հ , տիւնեանքն դուրթարբ-ճբաբ օրան թամթը Յիսուս , տէեու տէվամ իթամ Ժանն վալիտէսի , կէնճ գբզքն էլպիսէսինի չբգարա-բաղ , զէվալը գբզճբզաղ , թէէ-մին խաէրիմ քի , անճաղ օն սէքիզ եաշընտա վար տբր . . . Նասըլ տա բէնկի սօրմուշ , էլպիսէսիտէ պիւ-պիթիւն քըլանմբշ վէ բարէ բարչա օրմուշ , զէվալը՞ն քիչիճէք ա-եադլարբ խէ , չադբլ թաշլարբն-տան եարբմբշ . . .

—Վալիտէ , իւզերինտէ աղբրճա եարէ վար մբ տբր , տէսի Ժան , օղ էմնատէ օտատան իշերի կիրբ-ռէք :

—Խանբբ , ճէվապ վէրտի գա-տբն , թաղէ սու իլէ կէնճ գբզքն եիւզիւնիւ տրբէսինէ խիթամ վի-ռբէք , վէ իլավէթէն , անճաղ , ան-ըքնտա պիր ճիւպի եարբզ վար տբր , տէեու պէեան իմամ :

—Տէրինճէ մի տիր :

—Խանբբ , վէ զանն օրնուբ քի , պիր թաշքն ուճունտա տիշմիշ տիւր :

—Շիւպհէսիզ խաշքն թաղանք-նա տիշմիշ օրմազը տբր . . . Հա-ռբլբ պաեբլմբշ տէյմի մի տիր :

—Գօրզտբքմ քի պիւսպիթիւն էօրմիշ օրմազն :

—Էօրմիշ մի , նէ՞ սէօյլէօր-սունուզ :

—Ձիենքի թէքմիլ վիճուտի պու-զ կիպի սօղուզ տուր :

—Շու սբճագ շարապան պիր

ԻԼԱՆԱԹ

ԱԶԳ.

Յառաջիկայ շաբաթ իրիկուն Հոկտեմբերը 20 ի ժամ 2 1/2 Ֆոնոկրաֆ և Թելեֆոնի ներկայացումներ պիտի ունենայ ի մայր վարժարան ի Նպաստ Պէշճեան և Լուսաւորչեան երկսեռ Վարժարանաց Գումգապու Մայր Եկեղեցւոյ։

Ուստի կը խնդրուի վարժարանաց յառաջդիմութիւնը սիրող ազգայիններէն որ իրենց ներկայութեամբը պատուել բարեհաճին այն երեկոյթը։

Տոմսակները կը ծախուի Ս. Ղուկասեան Էֆէնտիի գրատունը եէնի ճամի Զիլիկիրէր ճատէսի. Մուսալա դեղավաճառ Գիրգոր Էֆէնտիի խանութը և Մայր Եկեղեցւոյ բանիալը։

ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Վարժարանիս աշակերտաց արագ արագ աճող թուոյն առջեւ մեր դեռ անբաւականը վարձած ընդարձակ չէնքն ալ կրկին անբաւական լինելով՝ սահպատած էինք ժամանակէ մ'իվեր նոր աշակերտաց ընդունելութիւնն դադրեցնել։

Այժմ պատիւ ունիմ ծանուցանել որ՝ վարժարանիս չէնքին հետ միացուցած ըլալով կից եղող Օտեանց մեծ տունն ալ՝ յառաջիկայ նոյեմբերի սկիզբէն պատրաստ եմք ընդունելու նոր աշակերտներ թէ գիշերօթիկ և թէ ցերեկեայ։

1879 Հոկտ. 15 Ռ. Յ. Պէրպէրեան
վրդ. Սէլամբէք

ՄԷԶՊՈՒՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ ԱՂՋԿԱՆՑ ՑԱՏԿԱՑԱԼ

Վարժարանս բացուած է. և արդէն սկսած է ընդունել գիշերօթիկ և ցերեկեայ աշակերտաց հիք. թուականէս սկսեալ դասախօսութիւնքս իսկ ձեռնարկուած է։

19 Սեպտ. 1879 Մ. Ս. Պէրպէրեան
Իճասիէ

ՍՈՒՐԷՆԵԱՆ ԵՐԿՍԵՌ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Սուրէնեան երկսեռ վարժարանս այս անգամ Գումգապու Հիսար սկսի թիւ 18 ընդարձակ տունը փոխադրուած է և դասախօսութիւնք սկսած են սեպտեմբեր 17էն։ Աշակերտք եւ աշակերտուհիք հնդդունուին գիւրամատչելի թաշակով. ընդարձակ տեղեկութեանց համար վարժարան գալով տնօրէնին հետ տեսնուելու է։

(Մրա 100 գրչ. հիսա կը լլա)	(Նիւմէրօսու)	(Իճարէլի չէնտիկսի)
Թարհանէտէն	291	250
Եաղուրգը խանտա օտա	12	70
Մէհթէլէ 20 գ չ. հիսապը լլա		
Հաթապ գաբսընտա	23	80
Գալաթաչտա հաթապ անպարը իթթիսալինէ		50
Պէ իքի աչտա		80

Իմաքը Հիւսանաւտան պալէատ մուհարբեր մէվգիտէ քեպին տիւքքեան վէ օտալատա, հիզալարընտաքի իճարաթ իւէ իթթիճարէ թ պիպ զուհուր իլլէտիկինտէն տահա զիեատեէ թուրապիւճէքլի ին, չէնրի հալը բուամնի նեիկիբմի իքինճի բազար իրթէսի կիւնիւճ գտտար խաղինէ. ի խատտա մէճլիսի իտարէսինէ կէլմէլէ ի։

(Խաղինէյի խատտա մէճլիսի)
Մ.

ՏՕԳԹՕՐ

ՃԷԼԱԼԵԱՆ ԷՖԷՆԴԻ

Տօգթէօրու միւմեիէյէ, ատաղը վէճհ իւզրէ, եաքընը ֆրէնկի վէ պէլ սօուգլուգու, վէ ումումի ալէաթը թէնասիպլիճէ (ծննդական գործարանաց վերաբերեալ), վէ իարար եօլարբնա տայիր իտարէ. էրգլարա տիւչար օլանլարքն էմրի թէտաւիլերի իչին, հէր կիւն ատաթ տէօրթէն օնա գատար, Պարչէ գարուսքնտա Համիտիէ թիւրպէսի սրբասքնտա վարդ 32 նիւմէրօրու

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԼԹԱ.
ԿԱՐԱՊԵՏ Ց. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

Սինարեան Վիչէն Էֆէնտի Էճզախանէսինտէ, վէ բարար կիւնէրի սահի, Պէյօղլուտա Թարլաբաշը ճատատէսինտէ վարդ 117 նիւմէրօրու քէնտի խանէսինտէ, քէյֆիղլէրի գատրող էմմէքտաշ տիր։

ՏԻՇԱՅԻ ՏՕՔԹՕՐ ՏՕՐԻՆԵԻՆԻՆ ԹԷՐԹԻՊԻ

Տօգթէրը միւմայիէյէ տիչ իչին Թէրթիպ էմմիչ օլատուրու թօգ վէ սուեան. վէ տիչ ֆշրչարարը սահիբլերը Պէյօղլուտա Ֆարմանի Գրիգորանիք նամ էճզախանէսէ։

Նիչէ վէ զարարլարքն, սահմէթ օրմնատաղնա թէէմինաթ օրմնագ իւրէ, իւզէրինտէ, տօքթօր Տօրինեինին իմզասը վէ Ֆարմանի Գրիգորանիք մէօհրիւ պուրունմասընա տաղդամ օլունա։

ԱՌՈՒԱՐ ԵՐԵՔՈՒ ՎԷ ԱՐԵՒԱՐԵՔՈՒ ՎԷ ՀԱՐԱՒԱՆԴԱՅԻՆ ԻԼԱՆԸ ՄԻՒՀԻՒ

Վարօր իւէ իմահիա քէսմէէքտաշ օլան Ֆապրիղամզդան մանուլաթիւնատան, Սմիանպօրտա Բէրէսատճիլէրատ չզմաղ սօղատատա 17 նիւմէրօրու Էրմօղրամի Բաբատուրլէնէրն, վէ Դարամատա Դարագամի Էէրինատ 2 նիւմէրօրու Հաճի Եօրկինին մաղազաբընտա վէ Պէյօղլուտա Բաբաղ բէօրբիւսիւնատ Մանկատաբ պահճէսինատ քէրէսատճի Իվան Քօղմիան վէ Իւսկիւտարատա Գալատպան իսկէլէօրատ Նօ. 20 քէրէսատճիտա. քէ՝ բիրնա պուլունտուղու պէնան օլունար։ Գատէղին մաղազաբրմզդան ատա ճինատէն պէօյիւք քիչիք քէրէսիմէլէր պուլունատաղ տբր։ Մամուլաթիւնդզ պիր սիրագ խ զրէ օլուպ, միւմքին մէրմէպէ ատ թէլէֆ օլատուրատան, խմիմպինատ խաչը խատրէ վէ թէսարրուֆ վար տբր։ Թօքատան ատան միւշմէրիւէր, Դարամատա Մէրմէտպանի սօղատքնտա 17 նիւմէրօրու մաղազատա վէրիլի Մ. Ֆրանսա միւրատատթ իմմէլէրի լաղմ կէմիր։

Շարը կէօշվէ Դատքանէտատը

LE REPRODUCTEUR

Բարբարիքթէօր, եախօտ հէր կէօնա քէսաղատ իւզրինէ եաղըմըզ օլան պիր իսպարինին 10 տաղդատա 100 տատ գօրեասընը ալմագ իչին եէնի պիրիճատ։

Զիրքիւրարա, վէ ֆիեաթը ճարի վէ սայիրէ չըգարմագ իչին հէր պիր թիճճար մաղազասընա միւրաճատ օլան իչ պուալէթի դաեէթ էշվէն օլուպ եաղընը. Քարտէչէտ Էնմայի հինա անագ գալը թիճարը միսիս ՏԻԼԱՄԱՆՏԻՍ ԵՕՐԿԻՍ ՏԻՍԻՆ 5 նիւմէրօրու մաղազասընտա սատթըրը սաթիտէքի ֆիեաթ իւզրէ։

Ն. 1. . . ֆր.	7	Պէրաղէրինտէ պիր
„ 2. . . „	14	չիչէ տէ միւրէքքէպ
„ 3. . . „	28	վերիլիր։

Խարիճատէն պիր չիչէ միւրէքքէպ ատանլար 1 ֆրանգ վիրմէլի տիրէր։

ՖՐԱՆՍԸԶ ՎԱԲՕՐ ԴՈՒՄԲԱՆԵԱՆԱՑ Մ. ԲԱԳԻ ԷՆԷ ՎԷ ԴՈՒՄԲ.

Մարսկիա իւէ Բօթի պէյնինատ նիգամընտա վարօր իչէթարիր Վաբօրար, հէր պէն 15 վէ 30ընճը՝ կիւնէրի Մարսիլիատան հարէքէթ իսէրէր։

Վաբօրար Իսթանպօլտան հարէքէթ խոպ տաղրու վէ չարաղ սուրէթատ Մարսիլիատա վասլ օլուրլար։

Մէօղ նամ վաբօր սեպտեմբեր 30 տա Մարսիլիատան, վէ նոյեմբեր 7 տէ Իսթանպօլտան հարէքէթ իսոպ Բօթիչէ ատ զիմէթ իսէհլէք տիր։

Մարսիլիատա իւք սէֆիլի Սրմէնի նավարար իչրա իսէհլէք տիր։

Նավլուն վէ մալ եիւքլէթիմիզ վէ մալիւմատթը սայիրէ ալմագ իչին, տահիպի իսկատա միւրաճատթ օլունա։

ՄՃԷՆԹՕ
ՐՕՊԷՆ ՐԷՊՈՒԻ
Մօմհանէ օղաղը, Ն. 114

ՖԱՐՄԱՍԻ ՊՐԻԳՈՐԻՆԻ

Էճզանը միւսիւ Կանդիքքին իճատպէրտէօք օրան գարսիլրեր ֆուէֆուէ նամ էճզա իւէ Թէրթիպ օլունմըշ օլուպ, պուգարսիլրեր թէք սօղուլճանը տէօքէրլեր։

Թէք սօղուլճանլարը պուլունան ատամ. լար, էնվայի խատթալըգլարա տիւչար օլուրլար, մէսէլա սէրի խատթալըգը, գապպ, վէ եա խատ, իչտահսըզլըգ, եէմէյի հազմ իթմէմէք, սալեա ագմասը, եիւրէք պուլանմասը, նէֆէս գօղմասը, կէօզ պէպէյինին եաեըլմասը, սօղկունլէնք, կիճիչմէ, մէրագ, եիւրէք գըրկընլըգը, զայիֆլիք, սաեըգլամա։

Թէք սօղուլճանա գարշը պու կիւնէ գատար Թէրթիպ օլունան պիր չօգ մուալիճէլեր ատը օլատուղու իչին իսթիմալի կիւճ օլուուգատան մատատա ֆայտէսի տէ կէօրիւմմէքտաշ իսի։

Իճատ քէրամիպ օլան գարբիւլէր իսթիմալ օլընտրգտան պիր դաչ սատթ սանրա սօղուլճան հէր հալտէ տիւչէր. պունու իսթանպօլընն մէշհուր թապիպլէրի թատիգ իթմէքտէ պուլունմուչտար տբր։

Սաթըլը Պէյօղլուտա Ֆարմասի Գրիգորանիգ նամ էճզախանէտէ։

ԼՕՌՕՆ ԳՈՒՄԱՐԱՅԻՆ ԵՒ ՍԱՍՊԻՏԱԿԱՆ ԹՈՒՄԱՐԱՅԻՆ ՎԱՃԱՌԱՔԱՐ ԳՈՒՄԱՐԱՅԻՆ

Ամսական Գ. Գ. Գ. 2 մէ 23 նիւմէրօ.

Մէլլէրի բրոֆէսիոնալ 16,000 ֆրանգ գումարի դիմաց մեր մեծ բրոնզ դիպլոմներու նշանակուած։

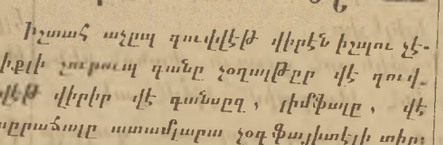

ՔԻՆԱ ԼԱՐՕՇ

Իշատ աչքդ գովվէթ վիրէն իլլու չէ. իքլի չարարդ գանը չօղալթը վէ գովվէթ վիրիր վէ գանընդ, ուժքալը, վէ սրբասալը ատատարա չօգ ֆայտէլի տիր։ Իսթանպօլտա պիւյիւք էճզախանէլերատ սատթըլը։

ՃԱՇԱԿ
ՀԱՅ ՄԱՏԵՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ԾԱՂԿԱԳԱՂ
ՅԱՇԽԱՐՀԻԿ ԼԵՁՈՒԻ
Հանրագի
Գրչի, գրագրի, ինքնագրի,
և այլ ծանօթագրութեան
Աշխատասիրեալ
Ա. ՊԻՊԷՈՒՃԵԱՆ

Ազգային ամենէն նշանաւոր Հեղինակաց գործերէն քաղելով պատրաստուած է այն Հաւաքածոյքը որ բացի զանազան կարեւոր տեղեկութիւններէ կը պարունակէ նաև Հայ բանաստեղծներու կենսագրութիւնք որոնցմէ ամենքը շատերու անծանօթ են։

Այսպիսի Հաւաքածոյք մը կրնան կարդալ ամէն կարգի անձինք, նա մանաւանդ վարժարանաց բարձրագոյն դասերու աշակերտք՝ որոնց շատ անգամ անհրաժեշտ գրեանք կը պակսին սեպհական ուսումնարանի։ Այս գիրքն մեծ դիւրութիւն պիտի ընծայէ դասատուաց ոչ Հայերէն լեզուի դասախօսութիւն կընեն դպրոցներու մէջ, ընտանեաց Հայ երեխաներու և հետաքրքրասիրաց համար ընթերցանութեան մէկ հատիկ դասագիրք մ'է։

Կենդրոնատեղին է Մարդարեան գրատուն, կը ծախուի նաև ամէն գրավաճառաց և ֆրանճաու Պօղոս աղայի քով և Բերա Պ. Վուայսի գրատուն։

Գինն է 10 ղրշ. արծաթ։

Շատ ատնողին զեղչ կըլլայ։

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ԳԱՐԻՇԸ ՍԻԿՈՒՐԹԱ

Ամսական Գ. Գ. Գ. 2 մէ 23 նիւմէրօ.

Մէլլէրի բրոֆէսիոնալ 16,000 ֆրանգ գումարի դիմաց մեր մեծ բրոնզ դիպլոմներու նշանակուած։

ՔԻՆԱ ԼԱՐՕՇ

Իշատ աչքդ գովվէթ վիրէն իլլու չէ. իքլի չարարդ գանը չօղալթը վէ գովվէթ վիրիր վէ գանընդ, ուժքալը, վէ սրբասալը ատատարա չօգ ֆայտէլի տիր։ Իսթանպօլտա պիւյիւք էճզախանէլերատ սատթըլը։

ԺՕՀՆ ԳԼԱՐԳ ԺԻԻՆ ՎԷ ԳՈՒՄ.

Էլ վէ եա մագինա իւէ սիքիչ սիքմէք իչին բամուգ Թիրէ խմպ խէն պէօյիւք Ֆապրիգա։

Ի՛չ պու Ֆապրիգա 1820 տէ Կլասկոլատա գիւշատ օլունմըշ տբր։

Կրասէ եանի պուղլու Թիրէ

190 եարտա
200 „
300 „ —

Մագինա իչին ալթը գաթը Թիրէ

200 եարտա
400 „
500 „ —

Գրուշէ իչին բէնկի Թիրէ

Զօրապ Թիրէսի

Թօքատան վէ Թանէ իւէ սաթըլը Ֆապրիգա ֆիեաթըլա Իսթանպօլտա Մահմատ բաշատա Խաճի քեօշէք ճամիսինտէ 64 նիւմէրօրու մաղազատա։

Հէր պիր մագարա վէ բաքէթին իւզէրի պալէատէքի մարգա պուլունմալը տբր։

A

LA BELLE JARDINIERE,

Ա. ԼԱ. ՊԷԼ ԺԱՐՏԻՆԻԷՐ

Վ. ԹԻՐՆԻ Է ԳՈՒՄ. Վ. ՇԷՄՍԻ.

Դարամատա Բարա քէօյտէ վարդ 27 նիւմէրօրու մաղազատա երքէք վէ չոճուգլար իչին Բարիս վէ Վիէննանէն պիրինճի Ֆապրիգալարը մամուլաթընտան օլարագ եարբմըշ հազրը էսկալ սաթըլըը կիպի, գատընալար իչին մանթօպար, վէ Բարիս վէ Լօնտրանէն պիրինճի Ֆապրիգալարը մալէրինատէն էնվայի ճինս գումաշ թօքատան վէ արշէն իւէ սաթըլմագտա տբր։

ԵԱՆԳԼԷՆԱ ԳԱՐՇԸ ՍԻԿՈՒՐԹԱ

NORTH BRITICH AND MERCANTIL INSURANCE COMPANY ՆՕՐԹՀ ՊԸՐԻԹԻՇ ԷՆԴ ՄԷՐՊԷՆԹԱՅԻ Նամ Լէնդրա վէ Իդիդդուրի եանընդ սիկուրթա ֆամբանիասը		NORTHERN ASSURANC COMPANY ՆՕՐԹՀԷՐՆ Նամ Լէնդրա եանընդ սիկուրթա ֆամբանիասը	
	Ինկ. Լր.		Ինկ. Լր.
Ասլ սէրմաեէ	2,000,000	Ասլ սէրմաեէ	3,000,000
Իսթէհիշ սէրմաեէ	250,000	Իսթէհիշ սէրմաեէ	150,000
Եանընդն չիպէսին-տէն հասլ օլմուշ		Եանընդն չիպէսին-տէն հասլ օլմուշ	
Իհթիեաթ ագէ-սի 1875 սէնէսինտէ քեարը սաքի	1,040,744 917,178	Իհթիեաթ ագէսի	380,000
	1,290,744	1875 տէ սաքի քեարը	530,000
			331,000

Սահիպ իմզա քէնտուսինին, պալէատէքի իքի սիկուրթա գումանեատարընն ՊԻԲԼԷՇՄԻԾ ատէնթօսու նասպ օլունմուշ օլուպ, եանկընն սիկուրթասը իչին ՇԳ գալայըզլար վիրէպիլիր պիր հալտէ պուլունտուղունու, քէնտի պիր չօգ միւշթէրիլերինէ, վէ Իսթանպօլուն բաղչէլիրու էկսպլսինէ իլան իտէր։

Մէգթիբ գումանեատարը, քէնտի տախիլի Էլիզամիամէլերի մուհիպլինէ սիկուրթատա թութաուգլարը էպնիեէլերի, պէնկիրինտէ թազսիմ իտէճէքլեր տիր։ Եանընդն սիկուրթասը իչին վիրտիքլերի գալայըզլար իւէ պիր չօգ իշ եար մատատա միւգթէտիր տիրլեր։

Շիմտիյէ գատար օլատուղու կիպի, Պէյօղլու վէ Գալաթա վէ Իսթանպօլ վէ տիվար ճէհիր վէ քէօյլերտէ էպնիեէ սիկուրթատա թութաճագ տբր։

Ցիեաթ վէ սայիրէ հազգրնտա մայիմաթ ատմագ իսթէյէնլերին, Գալաթատա քէօրրիւ պաշընտա Գամիսիօն խանընտա տէնիզ պագան քէօշէսինտէ 9 նիւմէրօրու մաղազատա միւրաճատթ իյլէմէլերի։

Մէգթիբ Գումանեատարրն ատէնթօսը
ՃՕՀՆ ԲԱՌՈՒ,
վէ ումուր ու մէսաբիհինէ մէմուր
ԳԱՒԻՆԻԿ Ց. ՍԵՐՈԲԵԱՆ

ՍԱՐՐԱԳԻՏՅԷ

ԷՎՐՕՊԱ ՖՕՐՍԱԼԱՐԸ

Լօնտրա, 31 Հոկտեմբեր

Ինկլիզ գոնսոլիտ	97-1/4
Իսհամը Ռումումիէ աչքերը	11-3/8
„ „ գաբանտը	11-3/8
1865 Իսթիդրագը	14-3/4
1869 „	14-
1871 „	55-1/4
1872 (Պոն տիւ Թրէզոր)	21-1/4
1873 „	12-1/4
1877 „	62-1/4
Օսմանլը Պանգասը	10-1/2
Ռուսիա իսթիդրագը 1875	88-3/4
Մըսրը իսթիդրագը պիրլէշմիշ	48-
„ իսթիհզագը (չըմէնտը.)	75-
Եգիպտիկէ	
Տարիա սանիէէ	55-3/4
Մըսրը Բօչիւտ իսթիդրագը	82-1/4
1877 Մահարիսթան էհամը	85-1/8
Գամպիօ Բարիզ 3 այ վասէ	

Բարիս, 31 Հոկտեմբեր

Ֆրանսըզ ֆոնտոսու 5 %	80-45
„ „ 5 %	116-55
„ „ 3 % Ա.	
մըսթիմանը	81-80
Իսհամը Ռումումիէ աչքերը	11-50
„ „ գաբանտը	11-45
1865 Իսթիդրագը	70-
1869 „	69-
1873 „	61-
Բուսկէլի չըմէնտը. Թահվիլա.	42-
Օսմանլը Պանգասը	512-50
Գրէսի Լիսնէ	810-
Իսպանիա ֆոնտոսու	78-40
Ռուս ֆոնտոսու 5 % (1877	91-7/8
Մըսրը իսթիդ. պիրլէշմիշ	258-25
Իսպանեա իսարիճի իսթիդրագը	15-1/8
Գամպիօ Լօնտրա իւզէրինէ	25-26

Բարիս, (Պուլվար) 31 Հոկտ.

Ֆրանսըզ ֆոնտոսու 5 %	116-30
Իսհամը Ռումումիէ	11-45

Վիէննա, 31 Հոկտ.

Ամբո	
Լօնտրա իւզէրինէ գամպիա	116-30
Բուսկէլի տէմիր եօլ թահվիլաթը	18-20

ԳԱԼԱԹԱ ՖՕՐՍԱՍԸ

Էսհ. Ռում. հոկտ. 19 ագչմ. գր.	12-25
„ „ հոկտ. 20 սպհ. աչ.	12-20
„ „ էն եիւքսէք	12-21
„ „ էն աշաղը	12-19
„ „ Սաաթ 5 տէ	12-20
1865 Իսթիդ. (Մութօն) 6 % ֆ.	
1865 „ „ 6 % ֆ.	68-
1869 „ (Բինար) 6 % ֆ.	66-
1872 „ (Պոն տիւ Թրէզոր	21-
1873 „ (Բինար) 6 % ֆ.	61-1/2
Բուսկէլի չըմէնտրֆէր	42-
Բէբոր	ֆ.-ր- 2-1/2
Հէվալէսիպ	ֆ.-ր- 2-
Ագչէ ֆայիզի	% 10-

ԱԳՍԻՕՆԼԱՐ ՖԻԵԱԹԸ

Գրէսի ժէնէրալ 6 %	4-10
Յոսիէթէ ժէն 6 %	4- 3
Իսթանպոլ Պանգասը	6- 5
Յոսիէթէ Օթօման	3- 8
Թրամվայ 3 %	3-95
Լավրիսմ (մատէն)	70

ԱԳՋԷԼԷՐԻՆ ԲԻԱՋԱՍԸ

Օսմանլը լիրասը 100 ղրշտան	Ղ.Ջ Փ.
Ինկիլիզ լիրասը	109-23
Ֆրանսըզ ալթունու	87- 9
Բոյ	89- 7
Գրմանց ալթունու	51- 6
Պէեազ մէհիտիյէ	106-20
Մէթալիք	117-20
Պէչիք	117-20
Պազար	355-
Գարպոն գայիմէսի գաբիք	8-67

ԳԱՅՄԷՆԻՆ ԲԻԱՋԱՍԸ

էն եիւքսէք	755-
էն աշաղը	750-
Սաաթ 5 տէ	752-1/2